

"O VOLUNTARIADO EN DEFENSA DO MONTE É UN PROXECTO DE TODA A SOCIEDADE GALEGA"

Entrevista por Belén Rodríguez

-A Dirección Xeral que vostede dirixe reformulou o concepto de políticas de voluntariado. En que sentido?

-A política de voluntariado era un ámbito de traballo relativamente novo no goberno galego e había moitas cousas que modificar e reformular. Por exemplo, compría delimitar claramente a liña que separa o que debe ser un posto de traballo remunerado e profesionalizado do que pode ser voluntariado e a superación do voluntariado asociado a un concepto caritativo e fundamentalmente asistencial. É importante abordar novos ámbitos de actuación como o voluntariado ambiental, o voluntariado corporativo, o voluntariado lingüístico, etc.

Todas estas análises condensáronse en dúas grandes propostas: O Plan Galego de Voluntariado 2006-2010 e a Lei Galega de Acción Voluntaria que entrará no Parlamento antes de que remate o ano. Ambas iniciativas amplamente participadas e consensuadas co sector, marcan a folla de ruta para os vindeiros anos.

-Están a fomentar a solidariedade da mocidade para co medio ambiente?

-Quizás esta Dirección Xeral sexa o departamento do Goberno Galego que

teña maior peso no eido da educación non formal da mocidade galega. A educación e a sensibilización medioambiental aparece de xeito transversal en todos os nosos programas e actuacións: en campamentos de verán, en programas específicos, nas nosas publicacións, etc. Programas como Auga + Mar realizado conxuntamente coa Coordinadora de Estudos de Mamíferos Mariños sobre a sensibilización sobre a conservación do noso medio mariño, a importante colaboración co voso Proxecto Ríos, o Voluntariado en Defensa do Monte Galego, ou os programas "Vive o Monte" e "Naturalmente Galiza", ou "Descubre Galiza", son tan só algúns

"É indiscutíbel que vivemos nun mundo cada día máis asocial e competitivo... pero tamén é certo que a mocidade galega non é autista e non lle resulta indiferente o mundo no que vive"

exemplos polos que pasaron e se formaron milleiros de mozas e mozos, e que agardamos non só manter no tempo, senón ampliar e reforzar.

A liña que seguimos en todos eles é a de concienciar na vertente da conservación do noso patrimonio natural, pero tamén como parte do noso ADN colectivo como pobo e como unha parte fundamental dos nosos sectores produtivos como o agro, a pesca, a industria forestal, o turismo, etc.

-Xuventude e solidariedade son dous conceptos que van necesariamente xuntos?

-Creo que non se pode dicir tan alegremente a "a mocidade galega é isto ou é aqueloutro". A mocidade galega non é un segmento social homoxéneo é polo tanto hai de todo, como no resto da sociedade. É indiscutíbel que vive-

mos nun mundo cada día máis asocial, competitivo e que Galiza non é unha burbulla illada de todo isto, pero tamén é certo que a mocidade galega non é autista e non lle resulta indiferente o mundo no que vive. Se non como se explicaría a mobilización no Prestige, a participación na pasada vaga de lumes, en mobilizacións sociais de todo tipo ou na participación en multitude de entidades sociais?

-Na cuestión do voluntariado, houbo un antes e un despois do Prestige?

-Sen lugar a dúbidas. Foi o movemento cívico máis importante deste país que aínda hoxe perdura. É posíbel que non voltemos ver unha reacción das dimensións do voluntariado do Prestige e da capacidade de mobilización da Plataforma Nunca Máis. Houbo milleiros de mozas e mozos maioritariamente galegos e tamén de fóra que colaboraron altruistamente na limpeza da nosa costa, pero é xusto recoñecer o papel menos coñecido e recoñecido, de milleiros de homes e mulleres do mar, que se desviviron na loita contra a marea negra e que posíbelmente non saen en tantas fotografías nin tiveron tantos minutos de telexornais.

Cinco anos despois, e con outros problemas sobre a mesa, compre facer unha matización a respecto do que supuxo o voluntariado do Prestige: hai unha diferenza moi grande entre que persoas voluntarias traballen para suplir a incompetencia dun goberno na xestión dunha crise de dimensións nacionais, e que un Goberno queira contar co apoio e a participación da sociedade dun xeito ordenado, seguro, e sen tentar suplir o traballo de profesionais como foi o caso do Voluntariado en Defensa do Monte Galego.

-Nese sentido, é preciso unha catástrofe para reactivar as actitudes voluntaristas?

- Eu creo que non. Neste país hai milleiros de persoas que están a realizar tarefas de voluntariado todos os días en ámbitos moi diferentes, que non saen en ningún xornal nin televisión. Con todo, é evidente que a xente reacciona máis doadamente ante cousas grandes que miserias diarias. Sobre todo se teñen moito impacto mediático. Pero iso non nos debe levar a pensar en voluntariado só no caso do Prestige, da vaga de lumes ou dalgún grande evento deportivo. Hai moito outra xente con compromisos estábeis no tempo facendo moitas cousas.

- Como xurdiu o Voluntariado en Defensa do Monte Galego? Con qué obxectivos?

- Ante as dimensións que previamos podía tomar a vaga de lumes do pasado ano, entendiamos que era preciso artellar un mecanismo para que o conxunto de persoas que quixeran botar unha man o puideran facer baixo tres

"O voluntariado en Defensa do Monte Galego sensibiliza, educa e complementa o traballo dos profesionais que vixían os nosos montes"

premisas claras: a primeira garantir a súa propia seguridade, a segunda que non realizaran tarefas que teñen que estar reservadas a servizos profesionalizados, e a terceira que as tarefas do voluntariado foran realmente útis.

En tan só 4 días fomos capaces de pór todo o dispositivo en marcha, menudos 4 días!... para que te fagas unha idea desde que afundi o Prestige o anterior goberno tardou arredor de mes e medio en pór en funcionamento un dispositivo de xestión de voluntariado, e neste caso, sen que existirán previamente protocolos de actuación, infraestruturas axeitadas e demais, fomos capaces con moito empeño, e sobre todo cun persoal que o deu todo naqueles días, de sacar o proxecto adiante. En tan só 3 días tiñamos máis de 3.000 voluntarios/as rexistrados e moitos deles actuando xa nas zonas máis afectadas. Participaron máis de 9.000 persoas desde agosto de 2.006 ate hoxe en labores de loxística, xeneración e sobre todo de vixilancia disuasoria.

Foi un proxecto que desde o primeiro día naceu con vocación de permanencia no tempo e non como algo puntual, de feito foi unha cuestión que nos reclamaron continuamente os voluntarios e as voluntarias. O voluntariado en Defensa do Monte Galego sensibiliza, educa e complementa o traballo dos profesionais que vixían os nosos montes, pero para min o máis importante é que quen quixo botar unha man tivo un teléfono onde chamar e onde tamén lle explicaron porque non podía participar en tarefas de extinción como pretendía a maioría. Estou convencido de que isto último permitiu que os voluntarios e as voluntarias realizaran o seu traballo de forma segura e que os profesionais da loita contra o lume poideran centrarse no seu traballo. Todo isto cun equipamento axeitado, con seguro para todos os voluntarios e voluntarias, coa manutención organizada, con explicacións teóricas do traballo a desenvolver, etc.

- Que apoios ten o voluntariado en defensa do monte?

- En primeiro lugar, como resulta lóxico, contou co apoio da Consellería do Medio Rural, e tamén con Protección Civil, os Concellos, Comunidades de Montes as tres Universidades galegas e os corpos de seguridade. Adega colaborou estreitamente con nós en todas as fases do proxecto pero tamén fóra del, xa que fixeron un intenso traballo na difusión deste voluntariado ambiental. Contamos co apoio doutros colectivos ecoloxistas, clubs de montañismo, asociacións de viciños, clubs de todoterreos e quads, e un longo etc. Con isto digo que este proxecto é de toda a sociedade galega.

- Como se compatibilizaron as tarefas do voluntariado coas dos corpos profesionais?

- Foi un equilibrio difícil de conseguir pero ao fin consolidouse o espazo que ocupa o voluntariado cando falamos de vixianza e loxística, sempre baixo a premisa de ser algo complementario e non substitutivo do dispositivo da Consellería do Medio Rural.

"Na fase de vixilancia do 2007 participaron 3.700 persoas diferentes. Todas as fins de semana houbo voluntarios e voluntarias no monte"

- Foi o voluntariado un factor determinante na ausencia de crise incendiaria en 2007?

- Por si mesmo non é a solución de nada e moito menos dunha problemática tan complexa coma a dos incendios forestais, pero eu non dubido en absoluto de que contribuíu positivamente nos bos resultados da campaña deste ano. Só na fase de vixilancia do 2007 participaron como mínimo unha vez 3.700 persoas diferentes. Todas as fins de semana houbo voluntarios e voluntarias no monte. Con esta cantidade de xente nos montes, sumada ao dispositivo da Consellería e dos corpos de seguridade non é tan doado prender lume.

- Qué opinión ten sobre a situación ambiental actual de Galiza?

- Vexo aspectos críticos como o impacto das minicentraís, ou a impunidade coa que actúan algunhas empresas da industria mineira como as pizarreiras. O contrapunto é que vexo que hai un goberno que se preocupa de mellorar as condicións ambientais e preservar os recursos.